

Handläggare
Lena Malmborg
Producent Knivsta kultur och fritid
Kommunikationsansvarig Kultur och fritid

Tjänsteskrivelse
2019-04-02

Diarienummer
KS-2019/147

Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidspolitiskt program 2019-2025

KS-2019/147

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anta det kultur- och fritidspolitiska programmet 2019-2025.

Sammanfattning

Knivsta kommun ska verka för en attraktiv närmiljö där alla kan vara, verka och växa. För att lyckas med det är kommunens kultur- och fritidsverksamheter viktiga och därför har ett kultur- och fritidspolitiskt program tagits fram tillsammans med en kultur- och fritidsplan.

Målsättningen är att skapa förutsättningar för en god hälsa och erbjuda en meningsfull fritid med särskilt fokus på unga. Vad ska prioriteras? En långsiktig plan skapar kontinuitet och möjliggör för verksamheterna att vara kreativa inom en väl definierad ram. Den röda tråden är samverkan – mellan kommun, invånare, civilsamhälle, förenings- och näringsliv.

Bakgrund

Programmet ska vara det ledande och långsiktiga styrdokumentet för den kommunala kultur- och fritidsverksamheten. En viktig del i processen har varit att få en samsyn kring vilka prioriteringar som behövs göras för att nå kommunens vision – såväl politiskt som inom verksamheterna.

Programmets och planens innehåll

Det kultur- och fritidspolitiska programmet är av strategisk karaktär och innehåller övergripande mål för föreningslivet, folkbildningen, det fria kulturlivet och civilsamhället. Programmet ska antas av kommunfullmäktige och vara vägledande för styrningen på lägre nivå.

Kultur- och fritidsplanen som antas av kommunstyrelsen efter att fullmäktige antagit programmet har en mer operativ karaktär och innehåller 15 mål för kommunens kultur- och fritidsverksamheter. Tillsammans ska dokumenten vara vägledande vid framtagande av t.ex. verksamhetsplaner, bidragsbestämmelser samt i den operativa verksamheten. Samtliga mål ska genomsyras av ett inkluderande, jämlikt, jämställt och hållbart förhållningssätt.

Ekonomisk konsekvensanalys

Förvaltning kommer att arbeta mot målen utifrån given budget. Därför finns ingen ekonomisk risk med varken programmet eller planen - de ska istället fylla behovet av ett gemensamt ramverk för att på rätta grunder utveckla kommunens verksamheter.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Lena Fransson
Kommundirektör

Lena K Larsson
Kultur- och fritidschef

Beslutet ska expedieras till:

Akten

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Ja

Nej

Förklara oavsett svar.

Har vi ingen långsiktig plan för hur kultur- och fritidsverksamheterna ska utvecklas riskerar barn en sämre fysisk och psykisk hälsa, samt att ojämlikheten ökar.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Kommunen har analysen av en stor kultur- och fritidsvaneundersökning som grund till de inriktningar vi kommit fram till. Kommunen har även anställt ungdomar under 18 år för ökad delaktighet kring vad som saknas i Knivsta och vilka behov som finns för att de ska känna att fritiden är meningsfull och berikande.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Se svaret på fråga 2. Vi har haft en nära dialog med våra unga i kommunen under arbetets gång. Många inriktningar går direkt att koppla till kommunens barn och unga.

FÖRSLAG 2019-04-02

Kultur- och fritidspolitiskt program 2019- 2025

I Knivsta kan du vara, verka och växa.

Dokumenttyp:	Program
Diarienummer:	KS-2019/147
Beslutande nämnd:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	XXXXXX
Giltighetstid:	31 december 2025
Dokumentansvarig:	Kultur- och fritidschef

Förord

Knivsta kommun ska verka för en attraktiv närmiljö och välmående invånare. För att lyckas med det är kommunens kultur- och fritidsverksamheter viktiga och målsättningen är att skapa förutsättningar för en god hälsa och erbjuda en meningsfull fritid, med särskilt fokus på unga. Vad ska prioriteras? En långsiktig plan skapar kontinuitet och möjliggör för verksamheterna att vara kreativa inom ett gemensamt ramverk. Den röda tråden är samverkan – mellan kommun, invånare, civilsamhälle, förenings- och näringsliv.

Tillsammans skapar vi ett socialt hållbart samhälle där alla kan vara, verka och växa!

Knivsta 22 maj 2019

Klas Bergström, ordförande Kommunfullmäktige

.....

Innehållsförteckning

1.0 Inledning

- 1.1 Arbetsgång
- 1.2 Utgångspunkter
- 1.3 Syfte och långsiktigt mål

2.0 Framtiden bor i ett hållbart Knivsta

- 2.1 Kultur och fritid för alla
- 2.2 Kultur och fritid för barn och unga

3.0 Aktörer i kommunen

- 3.1 Föreningsliv
- 3.2 Folkbildning
- 3.3 Det fria kulturlivet
- 3.4 Civilsamhället

4.0 Uppföljning

1.0 Inledning

1.1 Arbetsgång

Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram ett kultur- och fritidspolitiskt program och en kultur- och fritidsplan. Programmet är av övergripande och strategisk karaktär medan planen innehåller verksamheternas mål som är av mer operativ karaktär. I arbetet med programmet har Kommunstyrelsens och Utbildningsnämndens presidium och kommunstyrelsens utskott för kultur- och fritidsfrågor varit styrgrupp, och detta för att skapa en så bred politiskt förankring som möjligt.

Ledningsgruppen för Kultur och fritid har utgjort arbetsgrupp. Programmet har tagits fram i nära samarbete med kommunens kultur- och fritidsverksamheter. En kultur- och fritidsvaneundersökning genomfördes som underlag för arbetet. För att nå ungdomar anställdes bland annat en grupp unga i ett filmprojekt sommaren 2018, där de synliggjorde vad de saknar och önskar att kommunen prioriterar närmsta åren. Programutkastet har remitterats till föreningar, Knivsta Föreningsråd, aktörer inom civilsamhället, studieförbund, Region Uppsala, Upplands Idrottsförbund, Uppsala Läns Bildningsförbund och andra verksamheter inom kommunen vars synpunkter har tagits hänsyn till i utformning och innehåll.

Programmet ska vara det ledande och långsiktiga styrdokumentet för den kommunala kultur- och fritidsverksamheten. En viktig del i processen har varit att få en samsyn kring vilka prioriteringar som behövs göras för att nå kommunens vision, oavsett politisk tillhörighet.

1.2 Utgångspunkter

Den främsta utgångspunkten är Knivstas vision 2025:

”Den moderna och kunskapsintensiva småstaden med förankring i en aktiv och levande landsbygd – mitt i tillväxtregionen Stockholm-Uppsala – skapar attraktionskraft både för boende och företag och befäster Knivsta som en föregångskommun för det hållbara samhället.”

Visionen innebär att kommunen ska växa till uppemot 25 000 invånare 2025, att en ökande andel av befolkningen arbetar här, att kommunen är öppen för förändring och att Knivsta utvecklas till en föregångskommun för det hållbara samhället. Bibliotekslagen är den lag som reglerar en av verksamheterna, biblioteket. Andra dokument som kommunen berörs av och som fungerat som referens i arbetet är, i urval:

- Agenda 2030.
- De nationella och regionala kulturpolitiska målen.
- Europarådets rekommendationer om ungdomsarbete.
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
- FN:s konventioner om barnets rättigheter (inkorporeras i svensk lag från 1/1-20), rättigheter för personer med funktionsnedsättning, avskaffande av all form av diskriminering av kvinnor, avskaffande av alla former av rasdiskriminering.
- Kommunens tillgänglighetspolicy.
- Riksidrottsförbundets grunddokument ”Idrotten vill” och deras strategi för 2025.

Programmet är ett levande dokument som kan revideras, vilket underlättar för mötet med framtiden.

1.3 Syfte och mål

Syftet med programmet är att ha en samsyn kring vilka prioriteringar som behöver göras för att nå kommunens vision. Kommunen har beslutat att aktivt arbeta för en hållbar samhällsutveckling, och för kultur- och fritidsverksamheterna är den sociala hållbarheten i fokus – hur möjliggör vi en god livskvalitet till alla?

Vårt gemensamma långsiktiga mål att skapa förutsättningar för barn, unga, vuxna och äldre att vara, verka och växa i Knivsta kommun. Med **vara** vill kommunen erbjuda välkomnande mötesplatser att vara på, i både centralort och landsbygd. Med **verka** vill kommunen skapa förutsättningar att kunna verka – som deltagare, arrangör, spontant, planerat, inom kultur och fritid, på egen hand eller tillsammans med andra. Med **växa** vill kommunen ge invånarna möjlighet att växa och utvecklas, samt erbjuda en attraktiv närmiljö som långsiktigt leder till att kommunen växer.

Programmet innehåller tio övergripande mål och ska vara vägledande i kommande samarbeten med övriga aktörer i kommunen. I kommunens kultur- och fritidsplan finns ytterligare 15 mål som beskriver de kommunala kultur- och fritidsverksamheternas prioriteringar. Kommunen ska tillsammans med ovanstående aktörer verka för att nå målen.

2.0 Framtiden bor i ett hållbart Knivsta

2.1 Kultur och fritid för alla

Att Knivstas kultur- och fritidsutbud utvecklas och växer är en viktig förutsättning för att nå vision 2025 och ett socialt hållbart samhälle. I en utveckling där fler engageras skapas fler aktiviteter och en mer attraktiv livsmiljö. Om invånarna känner sig delaktiga främjas både fysisk och psykisk hälsa. Den kultur- och fritidsvaneundersökning som genomfördes 2017 visade tydligt att kommunen behöver ett större och bredare utbud. Att stötta människors spontana idrott och rörelse, initiativ och projekt bör prioriteras.

Kommunen ska verka för:

1. Att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid för alla invånare och bidra till ökad fysisk och psykisk hälsa.
2. Att arbeta normkreativt för att främja inkludering och nå nya målgrupper.
3. Att öka och underlätta samarbeten med olika kultur- och fritidsaktörer i syfte att utveckla utbudet lokalt och göra det attraktivt för dem att etablera sig och verka i Knivsta.
4. Lyhörddhet och öppenhet när det kommer till vilka önskemål och behov som finns för olika målgrupper.

2.2 Kultur och fritid för barn och unga

Kultur- och fritidsaktiviteter ska vara integrerade delar av barn och ungas uppväxtmiljö, såväl i deras geografiska närhet som inom samhällets institutioner och det fria föreningslivet. Det ska finnas naturliga, drogfria och inkluderande miljöer över hela kommunen. Ungdomar ska uppmuntras till att växa - i rollen som ledare i sin förening eller som projektledare för ett ungdomsevenemang. Kommunen ska främja att de kultur- och fritidsaktiviteter som erbjuds visar på mångfald, väcker intresse och att de berikar. Då främjas även kreativa sidor, vilket

ofta har en positiv inverkan på andra områden i livet. Detta är särskilt viktigt i en tid då allt fler upplever psykisk ohälsa.

En utmaning är att kompetensutveckla kommunens kultur- och fritidspersonal för att på rätt sätt kunna möta växande ungdomsgrupper. Då ungdomsåren blir allt längre ökar gruppen unga vuxna vilket ställer krav på hur verksamheten bedrivs på ett hållbart sätt. Det saknas statlig styrning över den öppna fritidsverksamhet som riktar sig till ungdomar över 13 år. Då Barnkonventionen blir svensk lag 2020 kan den komma att påverka verksamheten. I takt med att kommunen växer behöver behovet av ungas mötesplatser ses över.

Kommunen ska verka för att:

5. *Alla barn och ungdomar, under hela sin uppväxt och efter eget intresse, förmåga och oavsett bakgrund ska kunna delta i olika kultur- och fritidsaktiviteter.*
6. *Erbjuda drogfria och jämlika mötesplatser över hela kommunen, för barn och ungdomar att vara, verka och växa på – inom både kultur och fritid, ute och inne, spontant och organiserat.*
7. *Med andra kommunala verksamheter, civilsamhället, näringslivet och andra aktörer utveckla samarbeten i syfte att göra kultur- och fritidsaktiviteter till en naturlig del i barn och ungdomars vardag.*
8. *Hålla sig uppdaterade kring ungas livsvillkor för på rätta grunder utveckla verksamheterna.*

3.0 Aktörer i kommunen

Knivsta har många aktörer som engagerar sig för att fler ska få möjlighet till en meningsfull fritid. De är mycket viktiga för att bygga ett hållbart samhälle och bidrar till en bred och mångfacetterad verksamhet. Därför är det viktigt att ta tillvara de ideella krafter som finns, och skapa förutsättningar för dem att vara, verka och växa på ett hållbart sätt. En utmaning är att tydliggöra vem som gör vad, samt att synliggöra för fler vad som görs i kommunen.

3.1 Föreningsliv

De kommunala bidragen avser att stödja föreningarnas verksamhet. Bidragssystemet kommer att förnyas under 2019 för att förenkla bidragsansökningarna samt handläggningen av ansökningarna. Kommunen ser samtidigt över bidragsreglerna för att tydliggöra bidragets ändamål, detta är för säkra upp att bidragen används effektivt.

Idrottsföreningarna ska verka för att barnens idrottsutövande är lekfullt och allsidigt samt helt befriat från elitsatsningar, urval och utslagning. Med barnidrott menas aktiviteter upp till 12 års ålder och ungdomsidrott avser 13-20 års ålder. Föreningarna ska se till att övergången mellan barn- och ungdomsidrotten sker successivt och ta hänsyn till individens olika behov, förutsättningar och utvecklingstakt.

Kulturföreningarna är viktiga för att utveckla kulturutbudet i hela kommunen. Det som händer mellan den som står på scen och den som sitter i publiken är något att värna om – mötet kan väcka en nyfikenhet som är viktigt för ett känna meningsfullhet. Kulturupplevelser är svåra att mäta, men får människor att växa, som är en del av det långsiktiga målet med programmet. Kommunens kommande mötesplats Knivsta Centrum för idrott och kultur ger föreningarna avsevärt bättre förutsättningar att vara, verka och växa med sina verksamheter.

Kommunen har många andra föreningar som gör ett stort och viktigt arbete för alla barn och ungdomar, t ex friluftsförbundet, scoutkårer och motionsföreningar. De bidrar till en aktiv fritid där personlig utveckling sker och en god hälsa skapas.

Det finns flera bygdegårds- och hembygdsföreningar. De är med sin kunskap om bygden och dess människor viktiga för att bibehålla och föra det lokala kulturarvet vidare till kommande generationer.

Samtliga föreningar har ett stort ansvar för att de ledare som bedriver verksamheten har grundläggande kunskap om barns fysiska, psykiska och sociala utveckling samt är lämpade för att arbeta med barn och ungdomar. Kommunen ska stötta och uppmuntra föreningar att kompetensutveckla sina ledare genom riktade bidrag och samarbetsprojekt. Genom ett nära samarbete mellan kommun och föreningar ökar Knivsta kommun sin attraktionskraft mot både invånare och besökare.

Kommunen ska verka för att:

- 9. Ge alla samma möjligheter att vara, verka och växa inom föreningslivet, vilket ska inverka på fördelningen av bidrag och övriga resurser samt ha genomslag vid planeringen av investeringar.*

3.2 Folkbildning

Folkbildning är det frivilliga bildningsarbetet och bedrivs bland annat inom bibliotek och studieförbund. Syftet med folkbildningen är att på ett demokratiskt och jämlikt sätt få invånarna att ta till sig ny kunskap och nya värderingar. Den stärker människors kreativitet och möjlighet till eget skapande, har en viktig funktion för amatör- och ungdomskulturen, och spelar en viktig roll för främjandet av det mångkulturella samhället. Det sker genom exempelvis studiecirkel, konferenser och föreläsningar utanför den traditionella skolvärlden. Kommunen ser en stor utvecklingspotential i folkbildningen genom att samarbeta närmare studieförbunden och tydliggöra deras uppdrag.

3.3 Det fria kulturlivet

I kommunen finns professionella kulturutövare som har behov av fler plattformar att vara och verka på för att kunna växa, och för att kunna inspirera andra. Utmaningen är att hitta finansiering och ekonomisk hållbarhet för målgruppen. Genom nära samverkan vill kommunen stödja målgruppen så att utveckling och förnyelse stimuleras.

3.4 Civilsamhället

Med civilsamhället menas den del av samhället där människor hjälper varandra utan inblandning av det offentliga, staten eller kommuner. Exempel på organisationer inom civilsamhället är de som verkar för mänskliga rättigheter eller miljön, religiösa samfund, och privata stiftelser.

Civilsamhället gör ett betydelsefullt arbete och utmaningen ligger i att tydliggöra vem som gör vad, dvs hur vi organiserar oss och kommunicerar det mellan varandra. Ett sätt är att utveckla Idéburet offentligt partnerskap, som är en avtalsform med social inriktning mellan en eller flera ideella organisationer och den offentliga sektorn. Modellen används när varken traditionellt föreningsbidrag eller upphandling är en lämplig form. IOP-avtal skrivs ofta runt en speciell verksamhet som ägs av den idéburna organisationen, men som den offentliga sektorn vill medverka i. I avtalet bestäms vad partnerskapet gäller, vilka resurser respektive part ska bidra med och hur länge avtalet ska gälla.

Kommunen ska verka för att:

10. *Ta tillvara, samarbeta och tydliggöra folkbildningens, det fria kulturlivets samt civilsamhällets insatser och kommunens uppdrag för dem.*

4.0 Uppföljning

Uppföljning sker i kommunens kultur- och fritidsplan.